

سلسله دروس خارج

اصول فقہ

بہت وضع

جلسہ :

۶۵

تاریخ :

۱۹ / ۱۲ / ۱۴

چهار تقریر از نظر مرحوم عراقی

تقریر چهارم

تقریر آیت الله

وحید

تقریر مرحوم

روحانی

تقریر مرحوم

خوئی

۱) وضع عبارت است ← امر اعتباری
(حدوثا و بقائا در وعاء ظرف عقلائی است)

۲) امر اعتباری ← منشأ پدید آمدن ملازمه ای در عالم عین می شود

۳) فرق وضع با بقیه اعتبارات :
از بقیه اعتبارات (مانند ملکیت) چنین معلولی به وجود نمی آید

(۲)

تقریر منتقی

الاصول

ظاهر کلام ایشان اشتباه است؛ چراکه :

وضع : «ملازمه ای در عالم عین + یک معلول خارجی است»

قاعده : «هر معلول خارجی و واقعی، محتاج **علت خارجی** است»

نتیجه : «اعتبار عقلائی، علت خارجی **نیست** پس نمی تواند علت برای معلول خارجی باشد»

ما می گوئیم

اللهم الا ان يقال :

نتیجه علم به ملازمه اعتباری ← استعمال این لفظ در این معنی است

استعمال ← موجب پیدایش علقه و ملازمه خارجی می شوند

(۱) حقیقت وضع عبارت است ← **تعلق اراده به نحو اختصاص**
(حدوثا و بقائا در وعاء ظرف عقلائی است)

(۲) به واسطه این **اختصاص** ← **مبرزیه لفظ** برای معنا کامل می شود

(۳) آنچه در وضع معتبر است ← **مبرزیه** است نه **ملازمه** بین لفظ و معنی

(۳)

تقریر آیت الله
وحید

۱) به مبنای **تعهد** پای بند شده است

محقق عراقی

۲) این «تعهد» با آنچه قبلا از مبنای «تعهد» خوانده ایم متفاوت است
معنای «تعهد» در سابق ← لفظ را هنگام اراده معنی یا تفهیم معنی به کار برد
معنای این «تعهد» ← **اتصاف لفظ به صفت «مبرزیه»** (= نفی جعل ملازمه)